

A könyvtár életének első periódusa a maga három évtizedével a „béke évek” felszíne alatt összeütköző társadalmi erők kirobbanásában zárult. A háború törvényszerűen magával hozta a visszaesést, melynek mélypontjáról a *forradalmi évek lendülete és egy rendkívüli képességű ember, Móra Ferenc* fáradtságot nem is-

merő munkássága minden akadályt legyőzve a könyvtár múltjának talán leg-szebb és legértékesebb korszakára emelte fel a Somogyi Könyvtárat.

Ennek az időszaknak bemutatására egy közeledő Móra jubileum kapcsán találunk alkalmat.

Bezerédy István

Könyvtári együttműködés Tolna megyében

Tolna megyében 1961-ben kezdődött a két közművelődési hálózat munkájának összehangolása. De az első évben nem sok eredményt értünk el.

Azóta jó előhaladás történt ezen a területen. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy megváltozott a könyvtárosok szemlélete. Nem vetélytársat látnak egymásban, hanem belátták, hogy egyik hálózat sem végezhet jó munkát a másikkal való szoros együttműködés nélkül.

Kiderült az is, hogy az együttműködéshez nem elég a megyei könyvtár és az SZMT központi könyvtár kapcsolata, hanem a két hálózat valamennyi könyvtárának közös munkája szükséges. Ezért kaptak nagy szerepet az együttműködésben a járási könyvtárak. Az SZMT könyvtár a szakszervezeti könyvtárakat is járáások szerint csoportosította, hogy a járási könyvtárak segíthessék őket. Elmondhatjuk, hogy a járási könyvtárak már nem idegenkedve, vagy közömbösen szemlélik a szakszervezeti könyvtárak munkáját, hanem törődnek gondjaik megoldásával, segítik munkájukat. A híradókban is foglalkoznak a szakszervezeti könyvtárakkal.

A megyei művelődési autó munkatervét szintén összehangoljuk és mi, szakszervezeti könyvtárosok is igénybe vesszük közreműködését. Augusztus hónapban tíz napra a szakszervezeti hálózat használhatta a művelődési autót, amelynek segítségével 26 könyvtárat látogattunk meg és nagyarányú könyvcserét bonyolítottunk le a letéti könyvtárakban. A községi és járási tanácsoknál levő közalkalmazott könyvtárakat — mivel azok nem működtek — bevontuk. Megoldottuk ez idő alatt a főlőspéldányok összegyűjtését is, amely egyik legnagyobb problémánk volt.

Igen jó hatást tett szakszervezeti letéti könyvtárosainkra, hogy a cserét helyben bonyolítottuk le, nem kellett ezért a megye székhelyére beutazniuk. A társadalmi munkás szakszervezeti könyvtárosok munkaideje nehezen engedi meg, hogy a központi könyvtárba utazzanak könyvet válogatni. Épp ezért szeretnénk, ha a letéti cserék ellátása a fenti segítség rendszeressé válása révén a jövőben folyamatosabbá válhatna.

Az együttműködés összehangolását a megyei módszertani tanácsban végezzük. Egyik fő tennivalónk a könyvtártelepítés helyes megtervezése. Mázán és Simontornyan egyesítettük a tanácsi és a szakszervezeti könyvtárakat. Rájöttünk azonban, hogy az együttműködés kialakítása alaposabb helyi felmérést igényel, ezért községről községre járva közösen beszéljük meg és döntjük el az érdekeltekkel együtt, hogy hol kell új könyvtárat létrehozni, hol kell megszüntetni, hol pedig egyesíteni a könyvtárakat. A megegyezés végrehajtását elsősorban a járási könyvtárak feladatává tesszük.

Még mindig megoldatlan probléma azonban a közös fenntartású, vagy a szakszervezet által fenntartott, de az egész községet ellátó könyvtárak tanácsi támogatásának módja. A felsőbb pénzügyi szerveknek kellene megfelelő rendelkezéssel megkönnyíteniük a pénzügyi együttműködést.

Az együttműködés és a tanácsi könyvtárak által nyújtott segítség azért is nagy jelentőségű, mert az SZMT központi könyvtárának létszámnormái igen alacsonyak. A tanácsi könyvtárak irányítói részt vállalnak a mi gondjainkban is, és általában tervszerűbben tudjuk megosztani az irányítás feladatait a két hálózat között. A közösen kiadott útmutató, olvasótervek, a közösen rendezett író-olvasó találkozók is bizonyítják, hogy az együttműködés jó úton halad. Mindkét hálózatban növelhető a könyvtárak határfoka, ha a könyvtárosok erőfeszítéseit összehangoljuk.

Pacsa László